

17 mei 2020
Auteur: Daphne Cornelisse

Onderzoek: Vakantiegeld en loonoffers

Samenvatting

Vakantiegeld inhouden? Nee, zeggen werknemers én werkgevers: 'Het is geen cadeautje, maar een recht'

Afzien van vakantiegeld of een deel van het salaris inleveren, werknemers zien het niet zitten. Ook niet in de sectoren waar de coronacrisis het hardst toeslaat, zoals horeca en toerisme. Vakantiegeld later uitkeren zou nog wel bespreekbaar zijn: 39 procent van de werknemers is daartoe bereid.

Dat blijkt uit onderzoek van EenVandaag onder ruim 8200 werknemers en 500 werkgevers. Om de financiële druk van de coronacrisis op de horeca te verminderen, heeft Koninklijke Horeca Nederland (KNH) werknemers opgeroepen dit jaar van het vakantiegeld af te zien. Ook andere bedrijven zien dit als een oplossing om niet in de financiële problemen te komen.

Weinig steun

Werknemers zitten daar niet op te wachten. Het niet betalen van vakantiegeld is voor slechts 13 procent van de werkenden een optie, 76 procent wil het geld gewoon op hun rekening zien dit jaar. 'Vakantiegeld is geen sigaar uit eigen doos, geen cadeautje van de werkgever. Het hoort bij mijn salaris, dus ik heb er recht op', zegt een ondervraagde.

Werkgevers vinden het logischerwijs een beter idee dan werknemers, maar ook zij zijn lang niet allemaal enthousiast. Een op de vijf (22 procent) vindt het terecht om hun werknemers het vakantiegeld te ontfemen, als dat de financiële druk op het bedrijf verlicht.

Bedrijven in de problemen

En die druk is er. De helft (48 procent) van de ondervraagde ondernemers zegt financiële problemen te hebben door de coronacrisis, nog eens 13 procent heeft zelfs grote financiële problemen. Vooral in de horeca, cultuur, recreatie en toerisme vallen harde klappen.

Het niet uitkeren van vakantiegeld zou ruim een derde van de ondernemers (37 procent) helpen de financiële druk te verlichten. Voor 8 procent van hen is het zelfs doorslaggevend om de crisis te overleven. Ook zegt 15 procent de financiële middelen niet te hebben om al het personeel vakantiegeld uit te keren.

Komt weinig voor

Desondanks zijn er nog weinig gesprekken gevoerd over loonoffers. Van de ruim 8000 werknemers in het onderzoek hebben krap 100 mensen het verzoek van hun werkgever gehad om af te zien van hun vakantiegeld. 5 procent van de werknemers heeft met hun werkgever gepraat over het later of gespreid uitkeren van hun vakantiegeld.

In de horeca hebben meer werknemers het verzoek al gehad: het niet, later of gespreid uitkeren van vakantiegeld is al bij 35 procent van hen ter sprake gekomen.

'Ik heb ook gewoon vaste lasten'

Ook in de loonkosten gaan werkgevers de oplossing niet vinden. Salaris inleveren is voor 83 procent van de werknemers onbespreekbaar. 'Het is niet terecht, ik heb er voor gewerkt. Werkgevers moeten een buffer opbouwen om dit soort dingen op te kunnen vangen', geeft iemand aan.

En bovendien: 'Tijdelijke verlaging van je salaris kan gevolgen hebben voor pensioenopbouw of ww, mocht je toch worden ontslagen. Dus dan ben je dubbel de sjaak', merkt een ander terecht op. Het lijkt erop dat ook werkgevers dit niet als optie zien, slechts 1 procent van de werknemers heeft het verzoek gekregen salaris in te leveren.

Vakantiegeld

Vakantiegeld dit jaar niet voor vakantie

Welke van de onderstaande situaties is het meest van toepassing op het maandelijkse inkomen van jouw eigen huishouden?

- Ik heb genoeg geld om rond te komen en houd veel geld over 17%
- Ik heb genoeg geld om rond te komen en houd een beetje over 50%
- Ik kan net rondkomen 25%
- Ik heb niet voldoende geld om rond te komen 5%
- Weet niet / geen mening 3%

Verwacht je dat de financiële situatie van je eigen huishouden de komende 6 maanden beter of slechter zal worden of dat die ongeveer hetzelfde zal blijven?

- Veel beter 1%
- Beter 6%
- Ongeveer hetzelfde 67%
- Slechter 21%
- Veel slechter 3%
- Weet niet / geen mening 2%

Ga je het vakantiegeld dit jaar aan een vakantie besteden?

- Ja, helemaal aan een vakantie 5%
- Ja, gedeeltelijk aan een vakantie 16%
- Nee, niet aan een vakantie 57%
- Weet ik (nog) niet 22%
- Ik krijg dit jaar geen vakantiegeld 0%

Ben je het eens of oneens met de volgende stelling? 'Ik heb het vakantiegeld nodig om rond te komen.'

- Eens 33%
- Oneens 62%
- Weet niet / geen mening 5%

Vakantiegeld

Vakantiegeld inleveren is onterecht

Om de financiële druk van de coronacrisis op de horeca te verminderen, heeft Koninklijke Horeca Nederland (KNH) werknemers opgeroepen dit jaar van het vakantiegeld af te zien. Ook andere bedrijven zien dit als een oplossing om niet in de financiële problemen te komen. Werkgevers zijn wettelijk verplicht vakantiegeld uit te betalen. Ze mogen het niet inhouden zonder instemming van de werknemer. Ook mogen werknemers niet onder druk worden gezet om vakantiegeld in te leveren.

Vind je het terecht of onterecht dat werkgevers dit jaar vakantiegeld later of helemaal niet uit willen keren vanwege de coronacrisis?

Werknemers (n=8207)

	Terecht	Onterecht	Weet niet / geen mening
Later uitkeren van vakantiegeld	42%	46%	12%
Niet uitkeren van vakantiegeld	4%	89%	7%

Werkgevers (n=467)

	Terecht	Onterecht	Weet niet / geen mening
Later uitkeren van vakantiegeld	61%	33%	6%
Niet uitkeren van vakantiegeld	22%	68%	10%

Vakantiegeld

Financiële druk verminderen, maar niet met het vakantiegeld...

De volgende vragen zijn gesteld aan werknemers in loondienst (n=8207)

Heeft jouw werkgever jou al een voorstel gedaan over het wel, later of niet uitkeren van vakantiegeld dit jaar?

Ja, mijn werkgever heeft voorgesteld om geen vakantiegeld uit te keren **1%**
Ja, mijn werkgever heeft voorgesteld om later vakantiegeld uit te keren **2%**
Ja, een ander voorstel, namelijk: **3%**
Nee, mijn werkgever heeft (nog) geen voorstel gedaan wat betreft het vakantiegeld **93%**
Weet niet / geen mening **2%**

Stel, je werkgever zou erom vragen:

Ben je wel of niet bereid dit jaar af te zien van vakantiegeld om de financiële druk van de coronacrisis op je werkgever te verlichten?

Ja, ben ik wel toe bereid **13%**
Nee, ben ik niet toe bereid **76%**
Weet niet / geen mening **10%**

Er worden ook andere tijdelijke maatregelen geopperd dan het inhouden van vakantiegeld.

Ben je bereid één of meerdere van de volgende maatregelen te accepteren om de financiële druk op je werkgever te verlichten?

Latere uitbetaling van vakantiegeld **42%**
Opbouw vakantiedagen (voorlopig) stopzetten **6%**
Opbouw vakantiegeld (voorlopig) stopzetten **6%**
Verplicht vakantiedagen opnemen **26%**
Tijdelijk stoppen pensioenopbouw **2%**
Afzien van vergoeding woon-werkverkeer **22%**
Anders, namelijk: **2%**
Nee, geen van deze **38%**
Weet niet / geen mening **4%**

Salaris

...en al helemaal niet met het salaris

In Nederland hebben Signify (het voormalige Philips Lighting), en de HEMA gevraagd om vrijwillige offers van hun werknemers om de crisis te overleven. Ook branchevereniging MKB-Nederland vindt dat werknemers tijdelijk salaris in moeten leveren om werkgevers te ontzien. Volgens de Nederlandse wet kunnen werkgevers hun werknemers niet dwingen of onder druk zetten om salaris in te leveren. Zeggen dat er anders ontslagen vallen, is een voorbeeld van dergelijke druk. Salaris (tijdelijk) verlagen kan alleen in overeenstemming met de werknemer.

Heeft jouw werkgever jou al een voorstel gedaan om je salaris (tijdelijk) te verlagen om de financiële druk van de coronacrisis te verlichten?

Ja, dat heeft mijn werkgever wel voorgesteld **1%**
Nee, dat heeft mijn werkgever (nog) niet voorgesteld **98%**
Weet niet / geen mening **1%**

Stel, je werkgever zou erom vragen:

Ben je wel of niet bereid (tijdelijk) een deel van je salaris in te leveren om de financiële druk van de coronacrisis op je werkgever te verlichten?

Ja, ben ik wel toe bereid **9%**
Nee, ben ik niet toe bereid **83%**
Weet niet / geen mening **8%**

Stel dat je gevraagd wordt om drie maanden lang een deel van je salaris in te leveren. Hoeveel procent zou je dan maandelijks van je salaris willen inleveren?

Minder dan 10%: **57%**
Tussen 10 en 20%: **32%**
Meer dan 20%: **6%**
Weet niet / geen mening: **5%**

Ondernemers

Financiële problemen bij veel ondernemers

De volgende vragen zijn gesteld aan ondernemers met personeel (n=467)

Heb jij op dit moment al financiële problemen door de coronacrisis of niet?

Geen financiële problemen **46%**
Een beetje financiële problemen **46%**
Grote financiële problemen **6%**
Weet niet / geen mening / niet van toepassing **1%**

In hoeverre verwacht je de komende maanden (verder) in de financiële problemen te komen door de coronacrisis of verwacht je geen problemen?

Geen financiële problemen **32%**
Een beetje financiële problemen **49%**
Grote financiële problemen **13%**
Weet niet / geen mening / niet van toepassing **6%**

Bieden de pakketten aan maatregelen van de overheid jou voldoende of onvoldoende financiële steun tijdens de crisis?

Voldoende **22%**
Onvoldoende **51%**
Weet niet/ geen mening **28%**

Deze maand wordt vakantiegeld uitgekeerd aan werknemers en uitkeringsgerechtigden.

Heb je dit jaar voldoende of onvoldoende middelen in kas om vakantiegeld uit te kunnen betalen aan al je werknemers?

Voldoende **79%**
Onvoldoende **15%**
Weet niet / geen mening **6%**

Ondernemers

Helft heeft maatregelen besproken

Heb je met je werknemers gesproken over het nemen van de volgende maatregelen om de financiële druk van de coronacrisis te verlichten?

Inhouden van vakantiegeld **10%**
Latere uitbetaling van vakantiegeld **9%**
Opbouw vakantiedagen (voorlopig) stopzetten **3%**
Opbouw vakantiegeld (voorlopig) stopzetten **2%**
Verplicht vakantiedagen opnemen **24%**
Tijdelijk stoppen pensioenopbouw **1%**
Tijdelijk verlagen van salarissen **18%**
Afzien van vergoeding woon-werkverkeer **4%**
Anders, namelijk: **6%**
Ik heb daar niet met mijn werknemers over gesproken **49%**
Weet niet / geen mening **6%**

Hoe belangrijk zou het niet-uitkeren van het vakantiegeld zijn voor jouw onderneming om de komende maanden te overleven?

Doorslaggevend om op korte termijn te overleven **6%**
Redelijk belangrijk, maar niet doorslaggevend **39%**
Niet zo belangrijk **16%**
Helemaal niet belangrijk **33%**
Weet niet / geen mening **6%**

Ontslagen en ontslagboetes

Het kabinet wil in het volgende steunpakket aan ondernemers de ontslagboete aan bedrijven schrappen. Dit betekent dat bedrijven geen boete krijgen als ze mensen ontslaan in de coronacrisis, ook al krijgen ze geld van de overheid. Het kabinet denkt dat nog meer bedrijven failliet gaan als zij personeel dat zij niet meer nodig hebben moeten blijven doorbetalen. Vakbonden zijn juist bang dat veel werknemers worden ontslagen als de ontslagboete vervalst. Werkgevers krijgen volgens hen de overheidssteun ook om te investeren in werknemers.

In hoeverre heb je er begrip voor als bedrijven overheidssteun krijgen maar geen boete krijgen als zij werknemers ontslaan?

Wel begrip **28%**

Geen begrip **60%**

Weet niet / geen mening **12%**

In hoeverre maak je je er zorgen over dat je de komende 6 maanden je baan verliest?

Veel zorgen **4%**

Redelijk wat zorgen **9%**

Niet zo veel zorgen **38%**

Geen zorgen **47%**

EenVandaag Opiniepanel

Over dit onderzoek

Het onderzoek is gehouden van 14 tot en met 16 mei 2020. Aan het onderzoek deden 27.744 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee, onder wie 8.207 werknemers in loondienst en 467 ondernemers met personeel. Het onderzoek is na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2017.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker Daphne Cornelisse: daphne.cornelisse@eenvandaag.nl

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit 70.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen.

